

THE FINNISH ECONOMIC JOURNAL

Kansantaloudellinen aikakauskirja

3/2023

Mikko Puhakka

Mandariinien armoilla

Kari Heimonen ja Seija Ilmakunnas

Nihkeän kasvun vuosikymmenet – Ennustelaitosten pitkän ikävälän ennusteet Suomen talouskasvulle vuosille 2023–2033 ja 2033–2043

Ilkka Kiema

Lähivuosikymmeninä työn tuottavuuskasvu kiihtyy: Laboren pitkän aikavälän ennuste

Emilia Gråsten, Markus Lahtinen ja Veera Holappa

Vaikeuksien kautta valoon – PTT:n pitkän aikavälän kasvuennuste 2023–2043

Petri Mäki-Fränä, Arto Kokkinen, Meri Obstbaum ja Pirkka Jalasjoki

Suomen talouskasvu uhkaa hyytyä ilman panostuksia inhimilliseen ja kiinteään pääomaan: Suomen Pankin pitkän aikaväline ennuste

Seppo Orjasniemi

Pitkällä aikavälillä Suomi tarvitsee enemmän työtä ja investointeja

Ville Kaitila ja Sakari Lähdemäki

Talous kasvaa, mutta hitaasti

Kansantaloudellinen aikakauskirja 2023

Yhteiskuntataloudellisen aikakauskirjan 119. vuosikerta

ISSN 0022-8427 (painettu)

ISSN 2343-063X (verkkojulkaisu)

Toimitus

Mikko Puhakka
(*päätoimittaja*)

Essi Eerola
Ari Hyytinen
Seija Ilmakunnas

Toimitussihteeri

Ida Peltonen

Toimitusneuvosto

Henna Busk
Mika Haapanen
Pertti Haaparanta
Tuulia Hakola-Uusitalo
Panu Kalmi
Karlo Kauko
Maria Kopsakangas-
Savolainen
Tuomas Kosonen
Marita Laukkanen (vpj)
Topi Miettinen
Niku Määttänen
Jukka Pirttilä
Hannu Vartiainen (pj)

Toimituksen osoite, lehden tilaukset:

Toimitussihteeri Ida Peltonen
Puhelin +358 40 849 3225
kak@taloustieteellinenyhdistys.fi

Irtonumeroiden myynti:

Tiedekirja, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki
Verkkokauppa osoitteessa <https://tiedekirja.fi>

Kirjakauppa Rosebud, Kaisaniemenkatu 5, 00100 Helsinki
Verkkokauppa osoitteessa <https://rosebud.fi>

Verkkosivut ja julkaisuarkisto:

<https://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/kansantaloudellinen-aikakauskirja/>

Julkaisija:

Taloustieteellinen Yhdistys ry.
<https://taloustieteellinenyhdistys.fi>

Kansantaloudellisen aikakauskirjan tilaus sisältyy Taloustieteellisen
Yhdistyksen jäsenmaksuun.

Taloustieteellisen Yhdistyksen jäsenasiat:

Taloustieteellinen Yhdistys ry
c/o Sihteeri Max Toikka
HECER, PL 17 (Arkadiankatu 7)
00014 Helsingin yliopisto
Email: sihteeri@taloustieteellinenyhdistys.fi

Taloustieteellinen Yhdistys (The Finnish Economic Association) also
publishes the *Journal of the Finnish Economic Association (JFEA)*, an English-
language peer-reviewed scholarly journal. Submissions and other information:
<https://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/journal-of-the-finnish-economic-association/>

Kansantaloudellinen aikakauskirja

119. vuosikerta nide 3

THE FINNISH ECONOMIC JOURNAL

PÄÄKIRJOITUS

Mandariinien armoilla

Mikko Puhakka

241

TEEMA:

TALouden KASVUNÄKYMÄT

Nihkeän kasvun vuosikymmenet – Ennustelaitosten pitkän aikavälin ennusteet Suomen talouskasvulle vuosille 2023–2033 ja 2033–2043

*Kari Heimonen ja
Seija Ilmakunnas*

244

Lähivuosikymmeninä työn tuottavuuskasvu kiihtyy:
Laboren pitkän aikavälin ennuste

Ilkka Kiema

252

Vaikeuksien kautta valoon – PTT:n pitkän aikavälin kasvuennuste 2023–2043

*Emilia Gråsten, Markus Lahtinen
ja Veera Holappa*

258

Suomen talouskasvu uhkaa hyytyä ilman panostuksia
inhimilliseen ja kiinteään pääomaan: Suomen Pankin
pitkän aikaväline ennuste

*Petri Mäki-Fränti,
Arto Kokkinen, Meri Obstbaum ja
Pirkka Jalasjoki*

265

Pitkällä aikavälillä Suomi tarvitsee enemmän työtä ja
investointeja

Seppo Orjasniemi

273

Talous kasvaa, mutta hitaasti

Ville Kaitila ja Sakari Lähdemäki

277

TIEDE JA TUTKIMUS

☒ Suomalaisten talousosaaminen tarkastelussa

*Panu Kalmi, Saara Vaabtoniemi,
Anu Raijas, Mette Ranta,
Olli-Pekka Ruuskanen ja
Gökhan Buturak*

284

☒ Pääoma työn tuottavuuden kasvun lähteenä –
Suomi kansainvälisessä vertailussa

Matti Pohjola

306

TALOUS JA POLITIIKKA

Suomen viennin rahoituksesta: Kommentti Heikkilälle ja Kotamäelle	<i>Tuomas Larjavaara</i>	327
Kommentti Lapolle ja Riskulle työkyvyttömyyseläkkeisiin menetetyistä palkkasummasta ja työpanoksesta	<i>Antti J. Tanskanen</i>	329

EKONOMISTIT JA YHTEISKUNTA

Muistokirjoitus: Robert E. Lucas Jr.	<i>Seppo Honkapohja</i>	333
--------------------------------------	-------------------------	-----

VÄITÖSKIRJAT

Tutkimuksia finanssikriisin jälkeisistä pankkisääntely-uudistuksista Euroopan unionissa	<i>Matias Huhtilainen</i>	336
Johtamiskäytännöt, inhimillinen pääoma ja tuottavuus	<i>Roope Ohlsbom</i>	340
Tutkimuksia perhetaloustieteestä ja lastenhoidon tuista	<i>Tapio Räsänen</i>	345
Tutkimuksia julkisten työvoimapalveluiden roolista työmarkkinoiden kohtaannossa	<i>Jussi Huuskonen</i>	350
Esseitä Kiinan integroitumisesta maailmantalouteen ja rahoitusmarkkinoihin	<i>Tuuli McCully</i>	355

KIRJAT

Uusi tutkimus 1860-luvun nälkävuosista	<i>Vappu Ikonen</i>	359
Finanssipolitiikan kirkas muttei aukoton analyysi	<i>Martti Hetemäki</i>	362
Globaalin talouspolitiikan kriittinen historia	<i>Juha Tarkea</i>	366
Monetarismin juurilla	<i>Pentti Pikkarainen</i>	370

TIEDOKSI

Vuoden 2022 talousennustajapalkinto Suomen Pankille	373
Valtion selvitys- ja tutkimustoiminta (VN TEAS) uuden hallituksen leikkauslistalle	373
Mika Maliranta ja Hanna Virtanen Kansantaloudellisen aikakauskirjan toimituskuntaan	374
Heikki Pursiainen Helsingin kaupungin kaupunkitietopalveluiden palvelukseen	374
Taloustieteelliselle Yhdistykselle uusi sihteeri	374
Helsinki Graduate School of Economics'in (HGSE) toiminta arvioitu	374
Helsinki Graduate School of Economics 5 vuotta	374
Suomen Akatemialle uusi englanninkielinen nimi	374